

WANDEL Agenda

ZATERDAG 29 MAART

Roosdaal, 4-7-9-14-21 km, 8-15u., Zaal De Kluis, Kapelleweide 13.
Sint-Joris, 4-6-11-17-20-25 km, 7.30-15u., Zaal Sinjo, Lattenknieversstraat 28.
Heusden-Zolder, 4-6-12-20 km, 8-15u., Schuttersgilde Sint-Hubertus, Kanaalweg 78.
Terhagen, 7-14-21 km, 8-15u., Clublokaal De Kleitrappers, Korte Veerstraat 2.
Grote-Brogel, 6-12-16-20 km, 7-15u., Schuttersgilde Sint-Sebastiaans, Oude Weyerstraat 31 Z 17.

ZONDAG 30 MAART

Antwerpen, 4-7-11-14-20-25-30-42-50 km, 6.30-15u., C.C. Ter Schelde, Fromentstraat 2.
Lovendegem, 5-6-8-14-18-21-30 km, 7-15u., Vrije Lagere School De Bron, Molendreef 16.
Gooik, 6-10-16-21-27-32-38-42-50 km, 7-15u., Zaal Familia, Altenbergeplein.
Scherpenheuvel, 6-10-12-20-25-30-35-42 km, 7-15u., Gemeenschapscentrum Den Egger, A. Nihoulstraat 74.
Houthalen-Helchteren, 4-6-8-10-15-21 km, 8-15u., T.I. Don Bosco, Don Boscostraat 6.

MAANDAG 31 MAART

Geetbets, 4-6-12-20 km, 8-15u., Parochiezaal, Hogenstraat 103.
Genk, 5-10-15 km, 8-15u., Zaal Ons Tehuis, Jonkersbloek 6.

Meer info: marching.be

FIETS Agenda

ZATERDAG 29 MAART

Assebroek, Breydel Classic VTT (35-50-65 km). Start: 7-13 u., Daverloostraat 132.
Assenede, Ronde van Zeeuws-Vlaanderen (50-75-100 km). Start: 8-14 u., Café Litanie, Hoogstraat 85.
Brasschaat, Classic Ludo Peeters (60-90-145 km). Start: 7.30-13 u., GIB, Door Verstratelei 50.
Lovendegem, Voorjaarsrit (60-80-110 km). Start: 8-13 u., Café Steenen Tafel, Bredestraat 126.
Okselaar, Lentekriebelsrit (50 km). Start: 12.30-14 u., Café Den Oks, Turnhoutsebaan 76.
Peer, Regelmatigheidsrit (50 km). Start: 11-13 u., Parochiezaal, Linde.
Wevelgem, Gent-Wevelgem (35-85-120-180 km). Start: 7.30-9 u., Gulpenbergplein.

ZONDAG 30 MAART

Gent, Memorial Roger Bondue (40-70 km). Start: 8-11 u., Café De Koornbloem, Ekkergemstraat 30.
Harelbeke, E3 Prijz Vlaanderen (60-80-130 km). Start: 6.30-10.30 u., Cafeteria De Dageraad, Stasegemsteenweg 21.
Herk-De-Stad, Wendelenrit (50 km). Start: 9-10 u., Café Sportwereld, Markt 29.
Kortrijk, Watermolentocht (25-45-67 km). Start: 8-11 u., De Warande, Heirweg 132.
Nieuwerkerken-Waas, Ronde van het Waasland VTT (33-44-55 km). Start: 8-10.30 u., Basisschool, Gijzelstraat.
Stekene, Fietstocht Lardenoit (40-60 km). Start: 8-10 u., Café Schuttershof, Kerkstraat 61.
Vorselaar, Tocht van het Verloren Uur VTT (15-25-45 km). Start: 8-10.30 u., Voetbatterrein, Riemenstraat 89.
Wiekevorst, Naar Hove en terug (72 km). Start: 8.30-10 u., Gildenhuis, Wiekevorstdorp 23.

MAANDAG 31 MAART

De Haan, Vosseslag (50 km). Start: 9.30-16 u., Taverne Blekkaard, Heidelaan 12.

DONDERDAG 3 APRIL

Aalter, Naar den Overzet (Sterrit). Start: 10-16 u., Café Den Overzet, Oostmolen-Noord 5.

OOK IN DE DOLOMIETEN WERD I

Italiaanse Alpini-soldaten nemen hun hoge gevechtsposities in.

Bergen als bunkers

E

Een eeuw geleden lieten in de Westhoek honderdduizenden het leven in een loopgravenoorlog, maar ook de ruige Dolomieten in het Italiaanse Zuid-Tirol vormden het theater van een uitputtende strijd. Daar stonden Italiaanse en Oostenrijkse troepen elkaar naar het leven tijdens de eerste hooggebergteoorlog uit de geschiedenis. Voor de wandelaar die dit Unesco Werelderfgoed verkent, liggen de restanten van de oorlog letterlijk voor het oprapen.

JONATHAN VANDEVOORDE

Als een gems loopt hij, moeiteloos balancerend van steen naar steen, en zoekt hij met gebogen hoofd de bodem af naar herinneringen uit zijn kindertijd. Daniel Rogger loopt met mij door een loopgraaf uit de Eerste Wereldoorlog op meer dan 2.500 meter hoogte. «Kijk, hier ligt weer een stuk schrapnel. Daar speelden mijn zus en ik mee toen we de zomer in de berghut doorbrachten.» We wandelen op een schuin rotsplateau achter de Buellelejochhütte, op slechts enkele uren stappen van het toeristenplaatsje Sexten vlak bij de Oostenrijkse grens. Daniels ouders pachten al 35 jaar de gezellige hut uit. Hij en zus Steffi zijn er opgegroeid. Ik ben te gast in de speeltuin van hun jeugd.

Verderop, midden in een ruïne van lage stenen muurtjes, vinden we een puinhoop van staaldraad en geroeste conserverblikken, platgedrukt door 99 winters sneeuw. «Dit was de keukenbarak van het regiment Italiaanse Alpini dat hier zomer en winter gestationeerd was», aldus Daniel Rogger.

Nog verder, achter een rotswand en uit het zicht van de vijand, staan de resten van een officiersbarak. «Deze stelling was voor de Italianen van groot belang. Van hieruit hadden ze een overzicht op de hele frontlijn in dit deel van de Dolomie-

ten, vanaf de Dri Zinnen tot aan de berg Rotwand boven ons dorp. Overal hadden ze de hoogste posities ingenomen. De Oostenrijkers hadden hier eigenlijk geen kans.»

Klimmen met kanonnen

Vanaf mei 1915 woedde in de Dolomieten de *Grande Guerra*, zoals de Eerste Wereldoorlog hier genoemd wordt. Het Oostenrijks-Hongaarse Rijk brokkelde af. Er broeide onrust en volkeren wilden het juk van Wenen afwerpen. Nadat Servië in 1914 een oorlog had uitgelokt en Oostenrijkers – inclusief de Tiroolse volkslegers – naar het Oostfront waren gestuurd, greep de jonge Italiaanse natie haar kans en verklaarde zij op 23 mei 1915 Oostenrijk de oorlog. In allerijl werden Tiroolse mannen gemobiliseerd om de grens te bewaken. Zij namen, gezien hun geringe aantallen, de makkelijkst te verdedigen posities in, boven op de bergkammen. Zo ontstond een Tirools front van 600 kilometer lang.

Drie jaar lang werd hier een stellingenoorlog gevoerd. Beide zijden groeven zich letterlijk in. De ruige kalkstenen massieven van de Dolomieten lieten zich makkelijk uithollen, waardoor bunkers ontstonden van waaruit honderden solda-

NU IN DE WINKEL

www.goedgevoel.be

Goed Gevoel Kids!

HET LEUKSTE KINDERFEEST in 1-2-3 geregeld!

LEVEN IN EEN NIEUW SAMENGESTELD GEZIN

THUIS, HALFTIJD OF VOLTIJD AAN DE SLAG Pro's & contra's

Druk, druk, druk?

MEER TIJD VOOR MAMA

Eerste hulp bij kinderkwalen

RUZIEMAKEN KAN JE LEREN

04
51420022906862
SPECIALE EDITIE • APRIL 2014 • € 2,50

WANDELEN... ... in Oostende

In Oostende is de vernieuwde erfgoedwandelroute opengesteld. Het betreft een 5,5 km lange wandeling langs erfgoedparels die is bewegwijzerd met metalen klinknagels.

De route neemt je mee door het Oostende van Leopold II en langs de getuigen van 200 jaar toerisme. Het Casino-Kursaal, de Koninklijke Gaanderijen, de Wellingtonrenbaan, het cultuurcentrum De Grote Post en de Koninklijke Stallingen, het Leopoldpark

en de Albert I-Promenade: ze liggen allemaal langs het traject. Van de route is een handige brochure (2 euro) beschikbaar met een detailkaart, informatieve tekst en foto's.

De brochure is verkrijgbaar bij Toerisme Oostende en bij Westtoer. De Provincie West-Vlaanderen telt momenteel 21 erfgoedwandelroutes. Die zijn gebundeld in een erfgoedbox. (HSte)

Meer info: www.visitooostende.be

100 JAAR GELEDEN SLAG GELEVERD

In de Dolomieten vochten tijdens WO I Oostenrijkers en Italianen de eerste hooggebergteoorlog uit. Vanaf het Buellelejoch hadden de Alpini een overzicht over een groot deel van het front. Foto's Vandevoorde

Herleef de Grande Guerra

BESTE PERIODE

De Dolomieten zijn onderdeel van de Alpen en er heerst een bergklimaat. Wandelen kan er van midden juni tot midden of soms eind oktober (de berghutten sluiten al eind september). Eind juli tot 15 augustus is druk omdat veel Italianen er dan op vakantie zijn.

TE BEZOEKEN VANUIT SEXTEN

• **Indimenticata/Unvergeffen:** is een klein oorlogsmuseum van stichting Bellum Aquilorum in het oude schoolgebouw van het dorp. Open: juni-september.

• Het openluchtmuseum **Anderter Alpe** is open van juni tot september. Makkelijk te bereiken loopgraven, te voet vanaf het bergstation van de Rotwand-kabelbaan vanuit Sexten (gehucht Moos).

• De **bunker in de rots boven de Elferscharte** is alleen op vaste dagen met een gids toegankelijk. Zie www.bellumaquilarum.it (onder 'Museum') voor kalender en reservering. Let wel: pittige bergwandeling (1.200 meter stijgen en dalen). Goede conditie is vereist.

• Wie de Elferscharte via de spectaculaire **Alpinisteig** wil aandoen, heeft een klettersteiguitrusting nodig (ter plaatse te huur). Bij onervarenheid is begeleiding door een lokale berggids zeer aan te raden. Vooral bij resten sneeuw kan deze route heikel zijn. Informeer vooraf bij het toeristen- of berggidsbureau in Sexten.

• de **Buellelejochhütte** van de familie Rogger is in minder dan 4 uur wandelen makkelijk te bereiken vanuit Moos bij Sexten. Er overnachten is een belevenis. Reserveren noodzakelijk: www.rogger.info/de-buellelejochhutte-sexten-sesto.

TIROLERFRONT

Langs het 600 km lange Tiroler front zijn tientallen ruïnes, monumenten en begraafplaatsen te bezichtigen. Op de kaart 1915/1918 - Carta del Fronte italo-austriaco (Persicole Ed., ISBN 9788887207675) zijn alle bezienwaardigheden en plaatsen aangegeven. Ze is in winkels in de streek te koop of via Italiaanse webwinkels (www.amazon.it).

OVERNACHTEN

De toeristische voorzieningen in de Dolomieten zijn uitstekend en accommodatie is er voor elk budget, van vijfsterrenhotels tot appartementen. Op de websites van de plaatselijke bureaus voor toerisme kan online gereserveerd worden. Omgeving Sexten: www.hochpustertal.it. Via www.roterhahn.it kun je een vakantieappartement huren op de boerderij.

ETEN & DRINKEN

Zuid-Tirol is een paradijs voor fijnproevers. De fusie van de stevige Tirolse keuken met de mediterrane verfijning van verse groenten en kruiden heeft een uitzonderlijke scala aan gerechten voortgebracht. Niet voor niets hebben restaurants in de provincie niet minder dan 23 Michelinsterren verzameld.

Vanuit Sexten stap je in enkele uren naar de frontlinie hoog in de bergen.

ten elkaar door gaten in de rots konden bespieden en beschieten.

De omstandigheden waren erbarmelijk. Aanvankelijk kwamen er dragers aan te pas om het oorlogsmaterieel naar boven te sjouwen, vaak zwaar wapentuig dat niet gemaakt was voor dit type terrein. Toen kwam de winter van 1916, een van de sneeuwrijkste ooit. Die bracht de bevoorrading van de troepen met ezels en honden als lastdieren in het gedrang en noopte tot creatieve oplossingen. Vanaf 1916 werden aan beide zijden materiaalliften gebouwd waarmee geschild en proviand naar de bergtoppen getakeld werden. Zo deed de kabelbaan zijn intrede in de Dolomieten.

'IJzeren weg'

Samen met Daniel verken ik de smalle, donkere tunnels in de buik van de naamloze rotspiek hoog boven Sexten. Wij zijn vanuit de Buellelejochhütte hier naartoe gekomen over de Alpinisteig, een spectaculaire, door de Italiaanse troepen in de rotswand uitgehouwen *via ferrata* ('ijzeren weg'). Op de lastigste passages konden we ons met een

speciale uitrusting vastklinken aan de staalkabels die overal bevestigd zijn, een luxe die de Alpini niet hadden. In de Dolomieten vielen de meeste slachtoffers immers niet door beschietingen maar door steen- en sneeuwlawines, die soms opzettelijk door de tegenstander werden veroorzaakt.

Het warme licht van de opkomende zon lijkt de bergtoppen heel even in vuur en vlam te zetten

Voorovergebukt, en blij dat ik een helm op heb, loop ik over gladde treden in het pikdonker omhoog. In het schijnsel van mijn hoofdlamp verschijnen houten stutbalken, ladders, bankjes en halfvergane stapelbedden. Op beschimmelde tafels vinden we spullen als ontstekingsdraad, spades, conservenblikken, zelfs scherven van porseleinen kopjes.

Vanuit een bunkergat kijk ik naar buiten tegen enkele rotsgaten in de Rotwand aan: die berg, op amper tweehonderd meter afstand, behoorde de Alpini. Ik kan me niet voorstellen dat militaire acties er hier echt toe hebben gedaan. «Af en toe gooide men granaten in elkaars richting of schoot men enkele rondes met de mitrailleur, maar veel meer gebeurde er niet», beaamt Daniel.

In de tweede helft van 1918 behaalde Italië enkele belangrijke successen op andere plekken langs het front. De Oostenrijkse troepen waren uitgeput en op 4 november kwam het tot een wapenstilstand. Het Oostenrijk-Hongaarse Rijk stortte ineen; de winnende machten eisten vergelding. Met het verdrag van Saint-Germain in 1919 kreeg Italië in 1919 uiteindelijk het stuk Tirol tot aan de waterscheiding tussen Po en Donau in handen, dus ook de Dolomieten. De strijd van de Tirolers was vergeefs geweest.

Magisch moment

Het is fris als ik vlak voor zonsopgang op de richel achter het berghutje van Daniels ouders sta. Ik wacht op dat magische moment van de dag dat ik voor geen geld wil missen, elke keer als ik in de Dolomieten ben. Het warme licht van de opkomende zon lijkt de Dolomietentoppen heel even in vuur en vlam te zetten. *Enrosadira*, het Zuid-Tirolse Alpengloeien. Ik probeer mij het gebulder van de kanonnen van honderd jaar geleden in te denken, maar dat lukt niet. Ik hoor alleen de wind.

... in de Hellevallei

Goed nieuws voor wie graag in de Hoge Venen wandelt: sinds kort is het wandelpad in de Hellevallei weer open. Het pad loopt van Baraque Michel via de Fontaine Périgny (Hellebron) naar de Brug Marie-Anne Libert. Het werd vernield bij de veenbrand van april 2011. De paden Noir Flohay en Geizbusch zijn nog niet hersteld. (HSte)
Meer info: www.eastbelgium.com

... en zeilen in Kroatië

Kroatië heeft een bijzonder mooie kust. Om er dubbel van te genieten biedt Te Voet dit jaar een zeil- & wandelvakantie aan. Je zeilt op een authentiek schip van meer dan honderd jaar en vaart van wandeling naar wandeling, naar meren en gezellige stadjes. Een ervaren kapitein en zijn vrouw nemen je onder hun hoede. Een originele cruise van een week waarbij je ook helpt bij het zeilen en aanleggen. Reken op 1.000 euro voor een week midden juli, op de dranken na, alles inbegrepen. Ook de vlucht van en naar Rijeka. (FBr)
Meer info: www.tevoet.be

Brusselse hotels voor vriendenprijsje

Dit weekend, 29 en 30 maart, is het volop feest in diverse wijken van Brussel. Buurtbewoners leren gasten hun wijk kennen en stellen vaak hun deur open. Overal worden wandelingen georganiseerd, zijn er diverse activiteiten, zijn musea te bezoeken. Ook heel wat hotels doen mee en maken het mogelijk tegen bijzonder gunstige tarieven een nachtje over te blijven. Vijfsterrenhotels zoals de Amigo, Métropole en Méridien bieden een kamer voor twee aan voor maar 100 euro. Voor vier sterren betaal je 80 euro, voor één ster 30 euro. Het ontbijt is telkens inbegrepen. In totaal zijn er pakweg 750 kamers beschikbaar. (FBr)
Meer info: www.bruxellesbienvenue.be